

РІШЕННЯ № 14

Про розгляд звернення Офісу Генерального прокурора щодо обставин, пов'язаних із адвокатськими запитами адвоката [REDACTED] та ініціюванням адміністративної процедури за частиною п'ятою статті 212-3 КУпАП

«02» квітня 2026 року

м. Київ

Рада адвокатів України, обговоривши питання щодо розгляду звернення заступника начальника Департаменту міжнародного співробітництва – начальника управління співпраці у кримінальних провадженнях Офісу Генерального прокурора [REDACTED] від 12.03.2026 за вих. № 19/1/2-23649ВИХ-26, заслухавши доповідь члена Робочої групи Мнишенко І.Є. про результати опрацювання порушених у зверненні питань, висновок Робочої групи, а також особисті пояснення адвоката [REDACTED], Голови Ради адвокатів Донецької області Керанчук Л.Л. і Керівника Секретаріату Національної асоціації адвокатів України (Секретаріату Ради адвокатів України) Красника В.В., встановила таке.

Предмет звернення та межі розгляду

Офіс Генерального прокурора в особі уповноваженого представника [REDACTED] порушив перед Радою адвокатів України питання, пов'язане з використанням адвокатом [REDACTED] інституту адвокатського запиту та з подальшим ініціюванням адміністративної процедури за частиною п'ятою статті 212-3 КУпАП.

Із змісту звернення вбачається, що заявник порушує не питання абстрактної перевірки діяльності адвоката як такої, а питання про те, чи відповідало законодавству використання адвокатського запиту в описаних правовідносинах та чи існували належні правові передумови для ініціювання адміністративної процедури.

З урахуванням предмета звернення та з метою опрацювання викладених у ньому обставин, перевірки наведених доводів і підготовки висновків Радою адвокатів України було утворено Робочу групу у складі: Кухар О.І. – голова Робочої групи, члени Ради адвокатів України: Лазарчук Г.В., Мнищенко І.Є., Калюжна Б.В., Репешко П.І.

Рада адвокатів України виходить з того, що питання притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності законом віднесено до компетенції кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури. Тому в межах цього розгляду Рада адвокатів України не вирішує питання про дисциплінарну відповідальність адвоката ██████████, а надає оцінку встановленим обставинам виключно в межах власних повноважень, тобто з'ясування того, чи відповідали описані у зверненні обставини законодавчому регулюванню використання адвокатського запиту та ініціювання адміністративної процедури.

Короткий зміст звернення Офісу Генерального прокурора

У зверненні зазначено, що протягом 2025–2026 років до Офісу Генерального прокурора надходили адвокатські запити адвоката ██████████, які стосувалися, зокрема, участі прокурорів у судових засіданнях, їх перебування у відрядженнях, оплати праці, проведення службових перевірок, повноважень окремих працівників на розгляд адвокатських запитів, а також відомостей і документів, пов'язаних із досудовим розслідуванням, міжнародним співробітництвом - екстрадиційною процедурою у конкретному кримінальному провадженні.

За позицією заявника, істотна частина таких адвокатських запитів стосувалася інформації з обмеженим доступом, відомостей досудового розслідування, а також інформації та копій документів, отриманих під час здійснення кримінального провадження, які можуть надаватися лише у порядку, встановленому кримінальним процесуальним законом. У зв'язку з цим Офіс Генерального прокурора зазначив, що відповіді на запити надавалися своєчасно, ознаки неправомірної відмови в наданні інформації відсутні, а намір ініціювати складення адміністративного протоколу стосовно Генерального прокурора був безпідставним.

Окремо заявник пов'язав ініціювання адміністративної процедури щодо посадових осіб Офісу Генерального прокурора, у тому числі Генерального прокурора, з можливим використанням такої процедури як засобу впливу на сторону обвинувачення та вказав на системний характер відповідних ініціатив. Автор звернення вказує, що ще у 2025 році до Офісу Генерального прокурора

надходили листи Ради адвокатів Донецької області про забезпечення явки прокурора для складення адміністративних матеріалів, а раніше складені протоколи надалі поверталися судом для належного оформлення.

Обставини, встановлені Радою адвокатів України

За результатами дослідження матеріалів Робочої групи Рада адвокатів України встановила, що адвокатські запити ██████████ до Офісу Генерального прокурора мали системний характер. Їх зміст охоплював як питання організації роботи окремих працівників органу прокуратури, так і питання, безпосередньо пов'язані з конкретним кримінальним провадженням, зокрема міжнародним співробітництвом, а саме - екстрадиційною процедурою, змістом та оформленням запиту про видачу особи, документальним супроводом перекладу таких матеріалів, а також листуванням із компетентними органами іноземної держави. Значна частина витребуваної інформації була безпосередньо пов'язана з матеріалами конкретного кримінального провадження, відомостями досудового розслідування та документами, що формувалися, одержувалися або використовувалися в межах міжнародного співробітництва під час такого провадження.

Зі змісту досліджених матеріалів убачається, що Офіс Генерального прокурора не залишав адвокатські запити без розгляду, а надавав на них відповіді з викладенням підстав, з яких окремі відомості не можуть бути надані в порядку адвокатського запиту. Отже, у цьому випадку йдеться не про відсутність реагування на адвокатські запити, а про належний правовий механізм доступу до запитуваної інформації.

Особливе значення для встановлення обставин, пов'язаних із подальшим ініціюванням адміністративної процедури, має адвокатський запит ██████████ від 12.02.2026, наданий Офісом Генерального прокурора на запит Робочої групи. Зміст цього документа дає можливість встановити не лише його формальне найменування, а й реальний предмет, характер і спрямованість витребуваної інформації. Зокрема вбачається, що адвокат ██████████ пов'язував цей запит із наданням правничої допомоги клієнту у конкретному кримінальному провадженні та з процедурою екстрадиції. Фактично предметом запиту були питання змісту, оформлення, перекладу та документального супроводу запиту про видачу особи, а також надання копій документів, що стосувалися внутрішнього документального, кадрового та організаційного забезпечення відповідних дій Офісу Генерального прокурора.

Також, у запиті витребувалися відомості про сертифікований переклад запиту про видачу особи, фотокопії сертифікатів і дипломів перекладачів, дані

про особу, яка засвідчила підпис перекладача, фотокопії квитанцій, рахунків, договорів та інших документів щодо оплати послуг перекладача, супровідні листи, якими переклади надсилалися до Офісу Генерального прокурора, листи компетентних органів щодо факту та дати затримання особи на території Республіки Польща, листи Офісу Генерального прокурора до обласної прокуратури, а також посадова інструкція працівника Офісу Генерального прокурора і наказ про призначення її на посаду.

За своїм змістом цей запит був спрямований не лише на одержання зовнішньої інформації, яка могла бути використана для здійснення захисту, а й на витребування документів, безпосередньо пов'язаних із матеріалами кримінального провадження, міжнародним співробітництвом під час такого провадження, а також кадрових і внутрішніх організаційних документів органу прокуратури. При цьому у формулюваннях запиту адвокат [REDACTED] не обмежувався проханням про надання інформації як такої, а фактично ставив під сумнів належність оформлення відповідних процесуальних документів, правильність перекладу та правомірність використання окремих матеріалів.

Важливе значення для встановлення обставин справи має також письмова позиція Офісу Генерального прокурора, викладена у листі на адресу уповноваженої особи Ради адвокатів Донецької області на складення адміністративних протоколів. У ній зазначено, що розгляд звернень і запитів в органах прокуратури здійснюється відповідно до внутрішніх актів, усі звернення проходять попередній розгляд, а виконавець визначається згідно з компетенцією відповідного структурного підрозділу. У конкретному випадку відповідь адвокату була надана за підписом начальника профільного відділу, визначеного виконавцем за результатами такого розгляду. Одночасно Офіс Генерального прокурора вказував, що звернення [REDACTED] за своїм змістом стосувалися відомостей досудового розслідування та міжнародного співробітництва – екстрадиційних процедур під час кримінального провадження, а тому не могли розглядатися як адвокатський запит у розумінні статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Рада адвокатів України також оцінює зміст запрошення для складення протоколу № 26 від 27.02.2026 та повторного запрошення № 37 від 05.03.2026 у їх взаємозв'язку зі змістом адвокатського запиту [REDACTED] від 12.02.2026 і письмовою позицією Офісу Генерального прокурора.

Із запрошення № 26 вбачається, що уповноважена особа Ради адвокатів Донецької області [REDACTED], посилаючись на заяву [REDACTED] від 26.02.2026, вже на цій стадії фактично виходила з наявності у діях Генерального прокурора

ознак адміністративного правопорушення та пропонувала йому прибути 04.03.2026 для складення протоколу.

Повторне запрошення № 37 не усувало цієї логіки і ґрунтувалося переважно на відтворенні доводів, викладених у заяві, а також на оцінці уповноваженої особи [REDACTED] про неправомірність відповіді Офісу Генерального прокурора. Водночас у запрошеннях № 26 і № 37 наявні внутрішні неточності та неузгодженості реквізитів і дат, що зменшує їх доказове значення як документів, покликаних відображати належне встановлення обставин можливого правопорушення.

Рада адвокатів України також враховує, що зі змісту повторного запрошення № 37 вбачається: неявка Генерального прокурора 04.03.2026 була сприйнята не як підстава для додаткової перевірки правових передумов самої процедури, а як підстава для її продовження та призначення нової дати. При цьому уповноважена особа [REDACTED] одночасно визнавав, що особу порушника на той момент встановити не вдалося і що Генеральний прокурор міг бути необізнаний про запрошення. За таких обставин подальше продовження адміністративної ініціативи свідчило не про усунення сумнівів щодо її правових підстав, а про її здійснення до належного з'ясування обставин, які мали істотне значення для вирішення питання про можливість складення протоколу.

Для оцінки обставин, пов'язаних з ініціюванням адміністративної процедури стосовно Генерального прокурора, Рада адвокатів України враховує як письмові пояснення Голови Ради адвокатів Донецької області Л. Керанчук, так і аналогічні за змістом пояснення, надані нею особисто під час засідання Ради адвокатів України.

Згідно з цими поясненнями, у 2025 році членом Ради адвокатів Донецької області [REDACTED] за заявами [REDACTED] було складено 11 протоколів про адміністративні правопорушення, а у 2026 році – ще 1 такий протокол.

Із цих самих пояснень убачається, що 26.02.2026 адвокат [REDACTED] звернувся до Ради адвокатів Донецької області із заявою про складення протоколу про адміністративне правопорушення стосовно Генерального прокурора, додавши копію адвокатського запиту та копію відповіді Офісу Генерального прокурора. Л. Керанчук повідомила, що з поданими матеріалами ознайомила особисто і підстав для складення такого протоколу не вбачала, про що повідомила адвоката [REDACTED], однак останній наполягав на подальшому ініціюванні відповідної процедури. Вона також зазначила, що

05.03.2026 відкликала довіреність адвоката ██████████ на складення протоколів, а протокол стосовно Генерального прокурора Радою адвокатів Донецької області фактично складений не був.

Надаючи особисті пояснення під час засідання Ради адвокатів України, представник адвокатів Донецької області у складі Ради адвокатів України ██████████ не погодився з доводами, викладеними у зверненні Офісу Генерального прокурора, та наполягав на правомірності своїх дій. Він зазначав, що як захисник користується процесуальними правами підозрюваного та обвинуваченого, має право збирати докази як на стадії досудового розслідування, так і під час судового розгляду, а також самостійно визначає, які саме відомості і документи є необхідними для надання правничої допомоги клієнту. Також він обґрунтовував свою позицію тим, що сама по собі наявність у запитуваній інформації службового, конфіденційного чи іншого обмеженого режиму доступу, на його переконання, не виключає обов'язку надати відповідь у допустимому законом обсязі. Окремо він посилався на те, що екстрадиційна процедура, на його думку, має самостійний характер і фактично не розкривається стороні захисту в тому обсязі, який дозволяв би отримати необхідні відомості іншим шляхом.

Разом із тим, під час надання особистих пояснень ██████████ також зазначив, що ініціювання питання про притягнення Генерального прокурора до адміністративної відповідальності мало на меті, серед іншого, забезпечити можливість особистої зустрічі з Генеральним прокурором для вироблення спільного підходу щодо опрацювання в Офісі Генерального прокурора адвокатських запитів. Наведене має значення для з'ясування фактичної спрямованості як відповідних адвокатських запитів, так і подальшої ініціативи щодо складення адміністративного протоколу стосовно Генерального прокурора, оскільки дає підстави вважати, що у даному випадку вони були використані поза межами їх правового призначення, що свідчить про наявність ознак неналежного використання як самого адвокатського запиту, так і пов'язаної з ним адміністративної ініціативи.

Правова оцінка Ради адвокатів України

Стаття 20 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» надає адвокату право звертатися з адвокатськими запитами, подавати клопотання та збирати відомості про факти, що можуть бути використані як докази, однак реалізація цих професійних прав допускається лише у межах і в порядку, встановлених законом.

Із змісту статті 24 цього Закону випливає, що адвокатський запит має чітко визначену правову спрямованість: одержання інформації та копій документів, необхідних для надання правничої допомоги клієнту. Ця ж норма передбачає, що адвокатський запит не може стосуватися надання консультацій і роз'яснень положень законодавства, а надання адвокату інформації та копій документів, отриманих під час здійснення кримінального провадження, здійснюється в порядку, встановленому кримінальним процесуальним законом; частина друга цієї статті виключає надання на адвокатський запит інформації з обмеженим доступом і копій документів, у яких така інформація міститься. Частина четверта статті 46 КПК України передбачає, що захисник користується процесуальними правами підозрюваного чи обвинуваченого, захист якого він здійснює, крім тих прав, які реалізуються особисто і не можуть бути доручені захиснику. Водночас це не означає права захисника довільно обирати будь-який спосіб одержання інформації поза межами спеціального порядку, встановленого законом, оскільки реалізація процесуальних прав захисника має здійснюватися у формах і способами, передбаченими КПК України.

Відповідно до статті 1 КПК України порядок кримінального провадження на території України визначається лише кримінальним процесуальним законодавством України. Розділ IX КПК України регулює міжнародне співробітництво під час кримінального провадження, а стаття 548 КПК України передбачає, що запит про міжнародне співробітництво складається органом, який здійснює кримінальне провадження, або уповноваженим ним органом згідно з вимогами цього Кодексу та відповідного міжнародного договору України. Отже, міжнародне співробітництво, у тому числі екстрадиційна процедура, здійснюється в межах кримінального провадження та за правилами кримінального процесуального закону.

У свою чергу, стаття 222 КПК України встановлює спеціальний режим розголошення відомостей досудового розслідування: таке розголошення допускається лише з письмовим дозволом слідчого або прокурора і лише в межах визначеного ними обсягу. Тому для правової оцінки визначальним є не формальне позначення звернення як адвокатського запиту, а зміст запитуваної інформації та правовий режим доступу до неї.

Оскільки стаття 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» прямо передбачає, що інформація та копії документів, отримані під час здійснення кримінального провадження, надаються у порядку, встановленому кримінальним процесуальним законом, витребування таких відомостей адвокатським запитом не відповідає встановленому законом порядку доступу до них.

За таких умов ненадання або ненадання в очікуваному обсязі такої інформації саме по собі не може розглядатися як порушення вимог статті 24 цього Закону і, відповідно, не створює належних правових підстав для складення радою адвокатів регіону протоколу про адміністративне правопорушення за частиною п'ятою статті 212-3 КУпАП.

Так само, якщо адвокатський запит використано не відповідно до його правової спрямованості, тобто не з метою надання правничої допомоги клієнту, ненадання відповіді на такий запит саме по собі не утворює правових підстав для складення радою адвокатів регіону протоколу про адміністративне правопорушення щодо адресата запиту.

Відповідно до статей 254 і 255 КУпАП оформлення протоколу про адміністративне правопорушення передбачає попереднє встановлення особи, яка вчинила правопорушення, а протокол, у разі його складення, оформлюється не пізніше двадцяти чотирьох годин з моменту виявлення такої особи.

Водночас голова ради адвокатів регіону або уповноважений член ради адвокатів має право складати протоколи за статтею 212-3 КУпАП лише у частині, що стосується порушення права на інформацію відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Це означає, що до початку ініціювання адміністративної процедури підлягали належному з'ясуванню щонайменше три питання: чи підлягала витребувана інформація наданню саме в порядку статті 24 Закону; хто саме був уповноважений розглядати конкретний адвокатський запит і підписувати відповідь; чи був адресат протоколу належним суб'єктом можливої адміністративної відповідальності.

Висновки Ради адвокатів України

Оцінюючи сукупність установлених обставин, Рада адвокатів України доходить висновку, що у досліджених правовідносинах адвокатські запити були використані не як інструмент одержання інформації та копій документів, доступних за правилами статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а як засіб витребування відомостей і документів, отриманих під час здійснення кримінального провадження, а також інформації з обмеженим доступом, з подальшим використанням результатів такого листування як підстави для ініціювання адміністративної процедури без належного встановлення її правових передумов.

Рада адвокатів України виходить з того, що право адвоката на звернення з адвокатським запитом є одним із професійних прав адвоката, однак реалізація

цього права можлива лише в межах і в порядку, визначених законом. Адвокатський запит має чітко визначену правову спрямованість – одержання інформації та копій документів, необхідних для надання правничої допомоги клієнту. Якщо ж предметом запиту є інформація та копії документів, отримані під час здійснення кримінального провадження, у тому числі в межах міжнародного співробітництва - екстрадиційної процедури під час кримінального провадження, а також інформації з обмеженим доступом чи копії документів, у яких така інформація міститься, вони не підлягають одержанню в порядку адвокатського запиту як заміна спеціального порядку доступу, устанавленого кримінальним процесуальним законом.

При цьому Рада адвокатів України виходить з того, що саме по собі право адвоката на звернення з адвокатським запитом не підлягає звуженню поза межами, встановленими законом. Разом із тим використання адвокатського запиту має відповідати його правовому призначенню, визначеному статтями 20 і 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Скерування адвокатського запиту не з метою одержання інформації та копій документів, необхідних для надання правничої допомоги клієнту, а з іншою метою, зокрема для ініціювання адміністративної процедури, впливу на адресата запиту, досягнення позапроцесуального чи організаційного результату або використання адвокатського запиту як інструменту виконання інших функцій, містить ознаки зловживання професійним правом на адвокатський запит.

Рада адвокатів України також виходить з того, що ненадання відповіді на адвокатський запит саме по собі не утворює підстав для складення протоколу про адміністративне правопорушення за частиною п'ятою статті 212-3 КУпАП, якщо предметом такого запиту є інформація або копії документів, доступ до яких здійснюється за спеціальним кримінальним процесуальним порядком, а також інформація з обмеженим доступом чи копії документів, у яких вона міститься. Такі самі наслідки мають місце і тоді, коли адвокатський запит використано не за його правовою спрямованістю, тобто не з метою надання правничої допомоги клієнту.

За матеріалами, дослідженими Радою адвокатів України, до початку ініціювання адміністративної процедури не було належним чином встановлено, чи підлягала витребувана інформація наданню саме в порядку статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», хто саме був належним суб'єктом її надання та чи існували достатні правові підстави для складення протоколу. За таких обставин запрошення № 26 від 27.02.2026 та повторне запрошення № 37 від 05.03.2026 не підтверджують наявності належних правових підстав для складення протоколу стосовно Генерального прокурора.

Додатково Рада адвокатів України враховує, що матеріали не містять достовірного підтвердження оформлення та направлення повторного запрошення № 37 до відкликання довіреності адвоката [REDACTED], у зв'язку з чим воно не може вважатися належним і безспірним етапом відповідної процедури.

Крім того, з пояснень адвоката [REDACTED] та з обговорення цього питання на засіданні Ради адвокатів України вбачається, що окремі адвокатські запити [REDACTED] і подальше ініціювання ним адміністративної процедури мали на меті не лише надання правничої допомоги клієнту, а й досягнення іншого результату, який виходив за межі правового призначення адвокатського запиту. Рада адвокатів України враховує, що ініціювання адміністративної процедури мало також на меті домогтися особистої зустрічі з Генеральним прокурором для обговорення проблематики адвокатських запитів. Така мета не охоплюється правовим призначенням ні адвокатського запиту, ні пов'язаної з ним адміністративної процедури. За таких обставин ініціювання адміністративної процедури виходило за межі її правового призначення, мало ознаки зловживання професійним правом і не створювало належних підстав для складення протоколу за частиною п'ятою статті 212-3 КУпАП стосовно Генерального прокурора.

Разом із тим цей висновок поширюється виключно на ту частину адвокатських запитів, яка стосувалася інформації та копій документів, отриманих під час здійснення кримінального провадження, а також відомостей досудового розслідування, і не підлягає тлумаченню як загальне обмеження права адвоката на звернення з адвокатським запитом у випадках, коли предмет запиту не охоплюється спеціальним порядком, установленим статтею 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», і не стосується інформації з обмеженим доступом.

Рада адвокатів України окремо наголошує, що адвокатський запит є належним професійним інструментом адвоката і не підлягає загальному обмеженню, однак його використання має відповідати правовому призначенню, визначеному законом; використання адвокатського запиту не з метою надання правничої допомоги клієнту, а для досягнення іншого результату, має ознаки зловживання цим професійним правом.

Враховуючи вказане, взявши до уваги пропозиції членів Ради адвокатів України, керуючись статтею 24, 55 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, Регламентом Ради адвокатів України, **вирішила:**

1. Затвердити висновки Робочої групи за зверненням Офісу Генерального прокурора щодо обставин, пов'язаних із адвокатськими запитами та ініціюванням складення протоколу про адміністративне правопорушення адвокатом [REDACTED] та покласти їх в основу цього рішення, визначивши, що реалізація професійного права на звернення з адвокатським запитом має здійснюватися з дотриманням статей 20 і 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», зокрема щодо правової спрямованості адвокатського запиту та спеціального порядку одержання інформації і копій документів, отриманих під час здійснення кримінального провадження, який здійснюється у порядку визначеному кримінальним процесуальним законом.
2. Звернення з адвокатським запитом не з метою, передбаченою Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а для досягнення іншого результату, ніж одержання інформації та копій документів, необхідних для надання правничої допомоги клієнту, містить ознаки зловживання професійним правом на адвокатський запит.

Ненадання відповіді на адвокатський запит саме по собі не є достатньою підставою для складення протоколу за частиною п'ятою статті 212-3 КУпАП, якщо такий запит не відповідає вимогам статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» або стосується інформації, доступ до якої регулюється спеціальним законом.

3. Секретарю Ради адвокатів України повідомити про прийняте рішення Офіс Генерального прокурора, Голову Ради адвокатів Донецької області, Керівника Секретаріату Національної асоціації адвокатів України (Секретаріату Ради адвокатів України), адвоката [REDACTED] та забезпечити оприлюднення цього рішення на офіційному вебсайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України

/підпис/

Лідія ІЗОВІТОВА

Секретар Ради адвокатів України

/підпис/

Ігор КОЛЕСНИКОВ